

T E R R I T. S E N E N S E.

vises deligitur, & Pius II nominatur. PIVS II, Pontifex Max. à Ludovico Mantuanorum principe classe in naumachia speciem exceptus, vi Kal. Iunii Mantuam ad indictum de expeditione in Turcas conventum ingreditur. PIVS II, Pontif. Max. Catharinam Senensem ob innumera ejus miracula inter divas retulit. PIVS II, cum Ancona expeditionem in Turcas acceleraret, ex febre interiit, cujus animam Eremita Camaldensis in caelum efferi vidit. Corpus vero patrum decreto in urbem deportatum est. De reliquis publicis operibus audiamus Poëtam Vbertum:

*Io vidi il Campo suo, ch'è molto bello,
E vidi Fonte Branda, è Camelia,
E l' Hospedal, del qual ancor novello.
Vidi la Chiesa di santa Maria,
Son intagli di marmo; è cio veduto
In verso Arezzo fu la nostra via.*

Forum.

Forum, quod Campi nomine celebrat Poëta, amplum & multorum est laterum; adeo ut propter angulorum inæqualitatem forma ejus certa dici nequeat; in medio profundum, erectum è lateribus, ut pensile videatur: cui dignitatis non parum addit Fons Brandus, ex marmore. Cives cum suavissimis, tum elegantissimis sunt moribus, maximaque humanitate erga externos etiam, præditi: Quæstui dediti & civilis vitæ muneribus. Speciosissimæ sunt mulieres; inter quas semper aliquas est invenire, quæ formæ venustate cunctas Italici generis feminas superant: Lætæ porro placidæque; & salva pudicitia, benignæ, facundæ, quibusque multis inest lepos; psallere etiam, orare Latine, carmen facere non indoctæ. Idioma Senensibus præ ceteris Tusciæ Populis elegans, & auditu gratum. Christianæ Fidei fundamenta primus hic posuisse scribitur D. Ausanus, Tranquilli Romani F. quem ad Arbiæ annem Kalendis Decembris securi percussisse fertur

Acule.

Lingua.

Episcopatus olim.

Lysias Proprætor. Episcopatus dignitatem quando consequuta sit Sena, non constat: hoc certum, Episcopum Senensem Eusebium recenserit inter XLVI plus minus Episcopos, qui Romanæ Synodo primæ interfuerunt, sub Hilario Romano Præfule, i. anno CCCCLXV. Maurus etiam Senatis Ecclesiæ Episcopus legitur inter CXXV Episcopos, qui subscripserunt secundo Concilio Lateranensi, quod celebratum sub Martino I, anno 10 CLII. Sic item Vitalianus Episcopus Ecclesiæ Senensis inter multos alios numeratur, qui subscripserunt Epistolæ Agathonis, Romani Pontificis; quam Legati ab eo ad Sextam Oecumenicam Synodum Constantinopolitanam celebrandam missi anno 10 CLXXIII secum attulerunt. Ecclesiam Senensem ex Episcopali in Archiepiscopalem evexit dignitatem Pius II P. M. anno 10 CCCCLIX, ipse Senensis; subjectis illi Suanensi, Crassatenensi & Masanenfi Episcopis. Concilium hic fuit Generale sub Nicolao II P. M. CXXX Episcoporum. Est in hac Vrbe Societatis Iesu Collegium, quod

Hodie Archiepiscopatus.

Concilium.

Francisci Mendozæ Cardinalis opera inchoatum, anno 10 10 LV. Est ibidem Academia, quam Cardinalis Zabarella Iuriconsultus varias principio vexationes pertulisse, ut orta rursus interiret; tamen aliquando tandem constituisse scribit Clement. Dudum. de Sepulcr. Testatur ibidem Petrus Anchoranus se, anno 10 CCCCLXXXVIII ab Senatu Senensi evocatum, per triennium hic Decretales docuisse. Floruerunt ibidem & Nicolaus V, P. M. Abbas Panormitanus, Paullus Castrensis, Bartholomeus Socinus, Philippus Decius, Dinus Muggellanus, Hugo Senensis, Augustinus Dabus, Franciscus Philephus. Scribit Caccialupus Senis in Collegio Sapientiæ, quod ab Andrea Galerano cive Senensi initium sumit, studiosos ob disputationes & privata exercitia multum proficere. Aucta est mirum in modum à Pio II, P. M. Templo juncta est Bibliotheca, ab eodem Pio Pontifice instituta; ubi libri nondum expositi, neque magni fortean precii. Hospitale est è regione Templi, in quod omnes omnium Nationum infirmi & peregrini recipiuntur. Opus memoria dignum cœptum dicitur ab Sutore, auctumque lapsu temporis variorum Collatione & Liberalitate, ut ipsius reditus ad octingenta Ducatorum milia exurgere, sit fama. Viros illustres habuit multos, inque eorum numero D. Bernardinum, Minorum Instituti Reformatorem, Divis adscriptum ab Nicolao V. Pontifices Romanos dedit Sena Alexandrum III, duosque Pios; II qui Aeneas Silvius, & III, ex Familia Picolominea. Cardinales Sena habuit Alphonsum & Rphaelem ex Petrucius, Ioannem ex Picolomineis, Pii III P. M. Nepotem. Archiepiscopos Episcoposque hinc oriundos recensere nimis esset longum. Inter viros eruditione claros fuerunt Vgo, summus Philosophus & Medicus; Thomas Domus, qui vulgo Veritatis Doctor: item Fridericus Petrucius, Marianus Socinus, ejusque F. Bartholomeus, Bulgarinus, Marianus, Socinus Junior, omnes Iuriconsulti: quibus addendus Augustinus Dabus, Philologus. Res à Senensibus gestas victoriasque, quas ex hosti-rannide Pandulphi Petrucii; quo defuncto, filiisque ejus cum magna nobilitatis parte expulsis, libertatem recuperavit, accepto Cæsareo Præfesto. Legendus omnino Aeneas Silvius. Agrum habet medium inter sterilem & feracem, amoenum, frumento cæterisque frugibus uberem. Qua in mare vergit, Maremma vulgo, copiam frumenti præstat maximam; quamquam Colonis infrequentior, præcipue æstate & autumno propter cœli vitium. De Sena vere canit Iulius Scaliger:

Iesuitarum Collegium. Academia.

Bibliotheca.

Hospitale.

Vricabri.

Ros gestas. Principes.

Ager sub-irrigatus.

*Quum premere invictis vicinas viribus urbes
Marius Imperii sollicitaret amor;
Abstini, & justam colui sub pace quietem,
Summaque iudicii, maxima nolle, fuit.*

Quoniam